

взаємовідносин, що виникають у процесі управління зерновим ринком, можливо забезпечити досягнення необхідної ефективності організаційно-економічного механізму регулювання. Можна стверджувати, що управління підприємствами сфери ринку зерна, як і інших сфер економіки, – це механізм реалізації вимог економічних законів, що трансформує їх у господарську діяльність і запобігає стихійному прояву їх.

Інформаційні джерела :

1. Глобальна продовольча безпека / Білорус О.Г., Зубець М.В., Саблук П.Т., Власов В.І. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2009. 486 с.
2. Калюжна О.В. Проблеми реалізації зерна у Миколаївській області. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2002. № 1. С. 70–76.
3. Кирилюк Є.М. Аграрний ринок в умовах трансформації економічних систем : монографія. Київ : КНЕУ, 2013. 571 с.
4. Про зерно та ринок зерна в Україні : Закон України від 04.07.2002 р. № 37-IV. Дата оновлення 19.07.2017. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-15> (дата звернення 10.02.2019).

СПІЛЬНА АГРАРНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Негрєєва М.С., здобувач вищої освіти,

Миколаївський національний аграрний університет

Європейська модель сільського господарства заснована на трьох основних чинниках: фермерському господарстві сімейного типу, визнанні багатофункціональної ролі галузі й усебічному захисті системи ціноутворення на продовольство і доходів товаровиробників від ринкової і природної стихій. Статтею 33.2 Угоди про створення ЄС окреслено, що його аграрна політика і спеціальні методи її застосування повинні ураховувати[3]:

- а) особливу природу сільськогосподарської діяльності, що впливає із соціальної структури галузі та природного різноманіття регіонів;
- б) принцип поступовості при здійсненні будь-яких перетворень;
- в) тісний взаємозв'язок сільського господарства з іншими секторами економіки.

У результаті узагальнення в історії здійснення Спільної аграрної політики можна виділити чотири основні етапи:

1) 1962 р. – утворення ринку зерна, а також інших видів продукції (крім кормів, торгівля якими відбувається переважно за умовами, передбаченими СОР);

2) 1968 р. – прийняття Меморандуму про реформу сільського господарства, спрямовану на послаблення наслідків надвиробництва, зменшення бюджетних витрат на формування структурної політики;

3) початок 80-х років – реформа європейської аграрної політики, погодження виплати фінансової підтримки зі зниженням виробництва, зокрема скороченням посівних площ та поголів'я худоби, введення квот на виробництво;

4) кінець 90-х років – реформа САП («Порядок денний 2000») у напрямі зменшення витратності й розширення функціональності сільськогосподарської сфери[1].

Основні принципи формування нової аграрної політики такі: конкурентоспроможність аграрної сфери на світових ринках при зменшенні рівня субсидування; гарантований рівень життя сільського населення головним чином за рахунок стабільних доходів фермерів; відповідність виробництва попиту на продукцію та політиці збереження природного середовища; багатоукладність виробництва, традицій населення як метод підтримки зайнятості та естетичних цінностей сільської місцевості; обґрунтованість і виправданість витрат на забезпечення політики економічного та соціального розвитку села [2].

Основні цілі спільної аграрної політики САП (Common Agrarian Policy – CAP) були визначені в ст. 39 Римського договору:

- збільшення сільськогосподарського виробництва на основі запровадження досягнень науково-технічного прогресу, забезпечення раціонального розвитку сільського господарства й оптимального використання виробничих ресурсів, особливо трудових;
- забезпечення високого рівня життя населення, особливо зайнятого в сільському господарстві, за рахунок підвищення його доходів;
- стабілізація ринків;
- забезпечення стійкого продовольчого постачання населення за прийнятними цінами[3].

У цій же статті договору записано, що під час розробки єдиної аграрної політики беруться до уваги соціальна інфраструктура сільського господарства та різниця між регіонами. Особливий наголос робиться на необхідності розробки спеціальних заходів стосовно сільського господарства у зв'язку з його специфічним становищем і тісними взаємозв'язками з іншими секторами економіки.

Договір визначає конкретний перелік заходів з реалізації завдань Спільної аграрної політики. Основними серед них є такі:

- визначення термінів перехідного періоду для введення САП;
- визначення форм організації ринку;
- відпрацювання загальних організаційних основ регулювання цін, підтримки виробництва і збуту різних продуктів, зберігання, транспортування, механізму стабілізації експорту й імпорту;
- відпрацювання спільних методів розрахунку цін.

САП ЄС провадиться через такі принципи:

- спільні ціни на аграрну продукцію;
- рівень цін на сільськогосподарську продукцію, що перевищує світовий;
- спільна фінансова система та фінансова солідарна відповідальність[3].

Завдяки дотриманню цих принципів досягаються спільність ринку, системи збуту і цін у територіальних межах ЄС, використання спільних правил конкуренції, уніфікація адміністративних процедур, санітарних, ветеринарних норм. Передбачається, що фермери країн – членів ЄС повинні перебувати у сприятливіших умовах порівняно з постачальниками сільськогосподарської продукції з інших країн, оскільки рівень витрат виробництва сільськогосподарської продукції в ЄС набагато вищий, ніж у країнах-експортерах продовольства. Із цією метою необхідно підвищувати конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції, що і досягається встановленням вищих порівняно зі світовими цінами.

Інформаційні джерела :

1. Вінська О.Й. Особливості сучасного стану реалізації Спільної Аграрної Політики Європейського Союзу. *Економічний простір*. 2010. № 40. С. 5-19.
2. Мороз О.О. Інституціональна система аграрної економіки України. Вінниця: УНІВЕРСУМ, 2006. 438 с.
3. Шиян В.Й., Шарко І.О. Аграрна політика : курс лекцій. Харків : ХНАУ, 2007. 204 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ РОБОТИ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

**Охріменко І.В., д-р екон. наук, професор
Київський кооперативний інститут бізнесу і права**

Необхідність організації налагодження дієвої регіональної підтримки економічної роботи в сільськогосподарських підприємствах зумовлюється рядом об'єктивних факторів. По-перше, з переходом до реальних ринкових відносин централізована підтримка, яка колись здійснювалась Міністерством